

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

НДІ техніки і технологій

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві

Польська академія наук відділення в Любліні

Академія інженерних наук України

Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
III Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

23-25 квітня 2020 року
м. Київ

ПОСЛУГИ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ У СИСТЕМІ РИНКОЗНАВСТВА

Голубка Степан Михайлович, д.е.н., проф.

Рахункова палата України

Голубка Володимир Михайлович, к.е.н., доц.

Національна академія управління

holubkas@ukr.net

Ринкові умови надання послуг пасажирських перевезень є важливою детермінантою забезпечення їх якості, соціальної та економічної функціональності. Незважаючи на необхідність чіткого державного контролю в даному послуговому сегменті, ринок залишається потужним регулятором відносин, які при цьому виникають. Від ефективності функціонування ринку залежить рівень розвитку підприємницького середовища, а також задоволення з боку населення послугами, що відображається на якості життя та прямо впливає на соціальну напругу.

Метою даної публікації є розвиток теоретико-прикладних засад дослідження пасажирських перевезень автомобільним транспортом у системі розвитку національного ринку. Дане дослідження розвиває напрацювання інших авторів з даної тематики – В. Біліченко, М. Журавкін, К. Іванишен, В. Кучменко, Р. Ляшук, М. Мороз, Я. Назаренко, А. Рачинська, Д. Рубан та ін.

Ринок пасажирських перевезень автомобільним транспортом слід розглядати як систему відносин, яка виникає між надавачами відповідних послуг та їх одержувачами, що можуть представляти соціум, бізнес або некомерційний сектор. Кінцевою ціллю функціонування ринку є задоволення потреб його учасників – задоволення потреб у якісних послугах перевезення та наданні супутніх послуг, які при цьому виникають, а також збереження комерційної привабливості даної сфери господарювання з врахуванням соціальної компоненти послугоутворення.

Специфіка ринку пасажирських перевезень автомобільним транспортом, що вирізняє його від інших видів транспортних перевезень, – це, по-перше, пасажирські послуги, а також супровідні вантажні послуги, які забезпечують якість та комплексність перших (особливо при умові переміщень на далекі відстані), а також участь автомобільного виду транспорту окремо чи в комбінуванні з іншими видами транспорту (інтермодальні перевезення).

В основу дефініції ринку, що досліджується, закладено відносини, орієнтовані на задоволення потреби переміщення. Дана потреба породжена властивістю мобільності, яка стає нормою життя сучасної людини.

Задоволення потреб переміщення стає визначальним для різних суб'єктів: для населення – забезпечення можливостей щоденної та більш віддаленої мобільності з пошуком прийнятних умов працевлаштування, навчання, вирішення інших особистих питань; для бізнесу – забезпечення можливостей

активізації ділових зв'язків, а також господарювання у сферах, пов'язаних з наданням послуг пасажирських перевезень; для суб'єктів некомерційного сектору, зокрема науки й освіти – забезпечення можливостей професійної мобільності; для суб'єктів державно-безпекового сектору – обслуговування потреб держави у збереженні територіальної цілісності, безпеки, сприяння процесам прогресивного розвитку.

Як узагальнення особливостей ринку, розкриємо його зміст у схематичній інтерпретації за інституційним підходом (рис. 1).

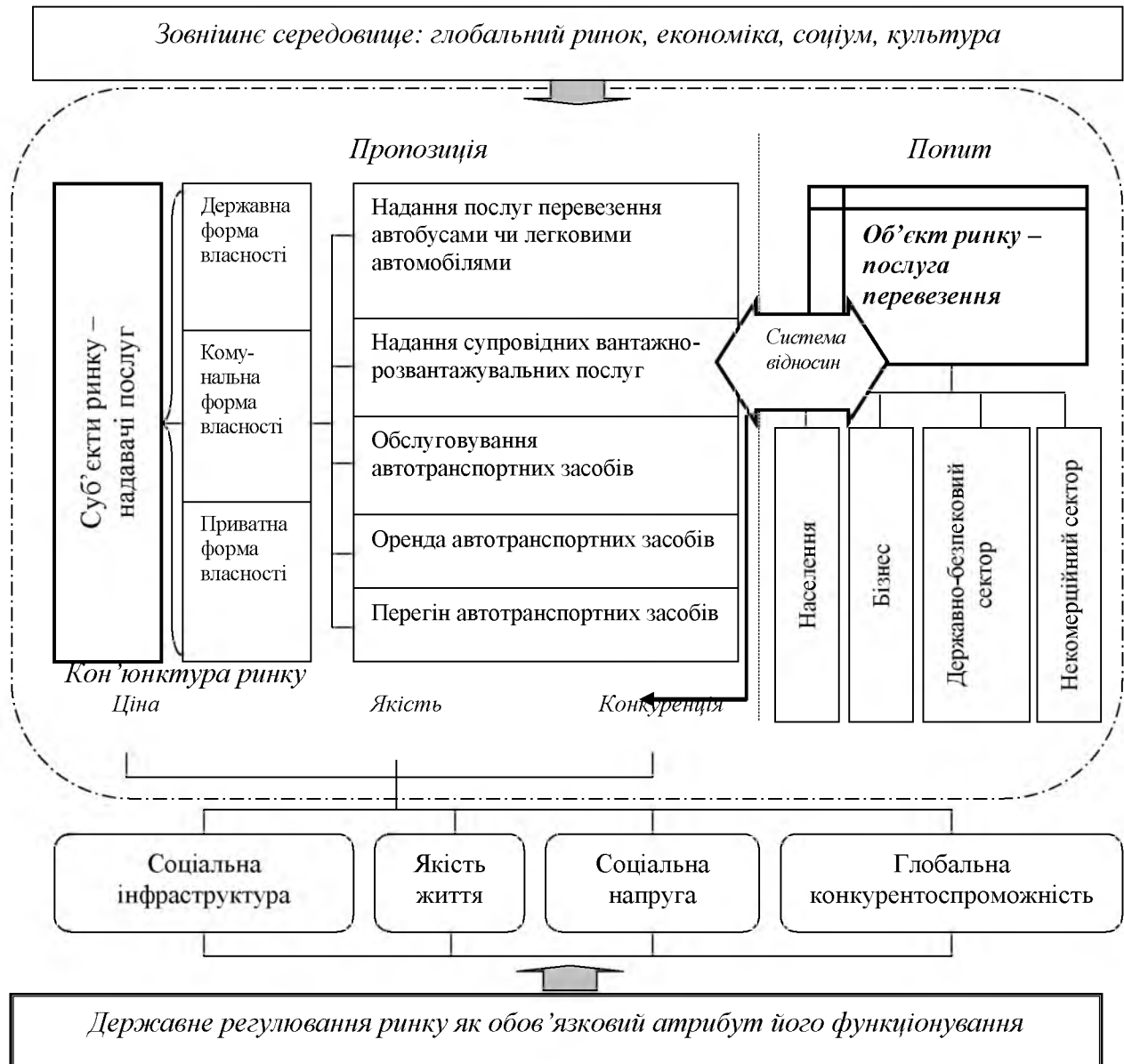

Рис. 1 – Ринок послуг пасажирських перевезень автомобільним транспортом у системі зовнішніх взаємодій

Особливістю функціонування ринку є індикатори його ефективності, які нами визначено за напрямками соціальної інфраструктури, глобальної конкурентоспроможності, якості життя і соціальної напруги. Соціальна напруга тісно пов'язана з якісними параметрами життя, однак її виділено окремо у зв'язку зі значним впливом якості послуг на соціум.

Особливо це відображається за необхідності пільгового забезпечення з підтримкою доступності послуг перевезення автомобільним транспортом для всіх категорій населення, у тому числі які потребують інклюзивності та фінансової компенсації вартості. Низька якість обслуговування пасажирів, безумовно, породжує соціальну напруженість у суспільстві, тому це вагомий індикатор оцінювання ефективності ринку [1, с. 190].

Відображення функціонування ринку на якості послуг пасажирського транспорту характеризується сукупністю властивостей процесу перевезення, які обумовлюють задоволення потреб пасажирів в поїздках відповідно до встановлених нормативами вимог [2, с. 313].

Центральним поняттям у дослідженні ринку пасажирських перевезень автомобільним транспортом є власне «послуга пасажирських перевезень». Його слід розглядати в контексті розуміння транспортної послуги. Виходячи з законодавчих регламентувань, можна сформулювати наступну специфіку послуг пасажирських перевезень автомобільним транспортом – це дія, спрямована на задоволення потреб перевезення, що включають переміщення особи та інших майнових цінностей з використанням автомобільних транспортних засобів.

При цьому слід мати на увазі, що пасажирські перевезення, як регламентовано законодавством, мають специфіку функціонального використання автомобільного виду транспорту, а також інші класифікаційні приналежності [3].

Отже, ринок пасажирських перевезень автомобільним транспортом є специфічним і конкретним напрямком досліджень, де вирішується значна низка прикладних завдань. Постає розуміння особливостей ринкових відносин, розподілу його учасників та закономірностей формування ціни й якості послуг. Необхідно поєднувати правові регламентування з науковими дискусіями з приводу основоположних термінів та понять у сфері автомобільного транспорту і пасажирських перевезень.

Література

1. Кучменко В. О. Економічні аспекти транспортного забезпечення пільгових категорій пасажирів у місті / В. О. Кучменко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економіка, управління та адміністрування. – 2008. – № 1 (43). – С. 190–200.
2. Назаренко Я. Я. Теоретичні аспекти управління якістю перевезень пасажирів автомобільним транспортом / Я. Я. Назаренко // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – 2013. – Вип. 12. – С. 313–318.
3. Про автомобільний транспорт : Закон України № 2344-III від 5.04.2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>